

**Latvijas Nacionālās bibliotēkas
Bibliotēku attīstības institūta
Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītava (Z lasītava)
aicina iepazīties ar jaunāko profesionālo literatūru. (2004. jūlijs-septembris)**

Bibliotheca Rigensis - 480 : Latvijas Akadēmiskā bibliotēka gadsimtu liecībās. – Rīga : Latvijas Akadēmiskā bibliotēka, 2004. – 231 lpp. – ISBN 9984-538-68-0. (Z027(474.3))

Izdevums tapis Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas 480.dzimšanas dienā. Tajā uzskaitīti bibliotēkas pārziņi, inspektori, direktori, Misiņa bibliotēkas vadītāji. Ievietoti veltījumi bibliotēkai jubilejā, bibliotēkas vadošo darbinieku vēlējumi sev un kolēģiem svētku reizē. Iekļauta apjomīga bibliogrāfija par bibliotēkas publikācijām un publikācijām par bibliotēku.

Cenzūra un cenzori latviešu grāmatniecībā līdz 1918.gadam / Sast. L.Limane. – Rīga : Latvijas Nacionālā bibliotēka, 2004. – 111 lpp. – ISBN 9984-607-57-7. (Z002.2(09))

Grāmatā apkopoti materiāli par regulējošo darbību grāmatizdošanā un latviešu grāmatu cenzēšanā iesaistītajām personām no pirmsākumiem līdz Latvijas brīvvalsts nodibināšanai. Izdevumu veido divas daļas: A.Apīņa apcerējums “Latviešu grāmatniecība un cenzūra līdz 1918.gadam” un latviešu grāmatu cenzūrā iesaistīto personu konspektīvas biogrāfijas.

Latvijas prese 2003: Statistisko materiālu krājums / Sast. A.Gailīte, G.Lodziņa, S.Rozenbaha. – Rīga : Latvijas Bibliogrāfijas institūts, 2004. – 99 lpp. – ISBN 9984-607-58-5. (Z002.2)

Statistiski dati diagrammu un tabulu formā par Latvijas izdevējdarbību 2003.gadā.

Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata 2003 / Sast. I.Sallinene. - Rīga : Rīgas Centrālā bibliotēka, 2004. – 192 lpp. – ISBN 9984-9504-1-7. (Z027.5)

Jauns izdevums, kurš sniedz vispusīgu ieskatu Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku dzīvē, tādejādi atspoguļojot 2003.g. aktualitātes. Gadagrāmatu paredzēts turpināt arī nākamajos gados. Gadagrāmatas saturs izkārtots vairākās nodaļās:

- No pašmāju pieredzes – svarīgākie notikumi, prioritātes un atziņas,
- Mūžu dzīvo, mūžu mācies – RCB darbinieku tālākizglītības iespējas,
- Rīgas bibliotekāri ārzemēs – interesantākā pieredze no ārzemju komandējumiem un mācību braucieniem,
- Sarunas gada garumā – sarunas ar RCB darbiniekiem – daļa no bibliotēkas mutvārdu vēstures,
- Vārds mūsu lasītājiem – lasītāju pārdomas par bibliotēkām un grāmatām, bērnu sacerēti stāsti,
- Arī bibliotēkā mēdz būt jautri – kuriozi atgadījumi, kas ļau bibliotēkam paskatīties uz sevi un bibliotēku ar lasītāja acīm,

- Svarīgāko notikumu hronika – nozīmīgākie 2003.g.notikumi hronoloģiskā secībā,
- Publikācijas par Rīgas Centrālo bibliotēku 2003.gadā – bibliogrāfiskajā sarakstā iekļautas publikācijas par Rīgas bibliotēkām un bibliotekāriem, kā arī RCB darbinieku publikācijas.

Lester, June. Fundamentals of information studies / June Lester, Wallace C.Koehler, Jr. – New York : Neal Schuman Publ., Inc. , 2003. – 306 p. – ISBN 1-55570-474-3. (Z025.5)

Grāmata tapusi kā palīglīdzeklis bakalauru studiju programmai informācijas zinātnē. Aplūkotie temati:

- informācijas nozīme sabiedrībā;
- informācijas pamatkonceptijas;
- IT vēsture un mūsdienas;
- informācijas radīšanas, izplatīšanas un pārvaldes institūcijas;
- informācijas profesiju pārstāvji;
- informācijas ietekme uz kultūru un sabiedrību, ekonomiskie aspekti, politika, ētika, nākotne.

Katras nodaļas beigās ievietots kopsavilkums, pārbaudes jautājumi, papildliteratūras un elektronisko resursu saraksts.

Bibliotheken führen und entwickeln: Festschrift für Jürgen Hering zum 65. Geburtstag / Hrsg. T.Burger, E.Henschke. – München : K.G.Saur, 2002. – 355 S. – ISBN 3-598-11616-0. (Z027(4/9))

Rakstu krājums iznācis sakarā ar ievērojamā vācu bibliotēku darbinieka, profesora Jirgena Heringa 65.dzimšanas dienu. Lielās nodaļās apkopotas būtiskas Vācijas zinātnisko bibliotēku darbu raksturojošas tēmas:

- universitāšu bibliotēkas,
- bibliotēku pārvaldība,
- personāla attīstība,
- bibliotēku celtniecība,
- digitālās bibliotēkas,
- bibliotekārā izglītība,
- krājumu saglabāšana un atspoguļošana.

Bibliotheken und die Vernetzung des Wissens / Hrsg. Achim Puhl, Richard Stang. – Bielefeld : W.Bertelsmann Verlag, 2002. – 183 S. + CD-ROM. – ISBN 3-7639-1838-8. (Z02)

Rakstu krājumā par bibliotēku lomu zināšanu sistematizēšanā un globālā tīmekļa veidošanā iekļauti dažāda satura raksti, kuri apkopoti tematiskās apakšnodaļās, piemēram - organizatoriski pārkārtojumi, tālākizglītība, informācijas tīkli.

Content in Context : Perspektiven der Informationsdienstleistung : 24. Online-Tagung der DGI, Frankfurt am Main, 3. bis 5. Juni 2002, Proceedings / Hrsg. Ralph Schmidt. –

Hamburg : Deutsche Gesellschaft für Informationswissenschaft und Informationspraxis, 2002. – 359 S. – ISBN 3-925474-45-5. (Z025.5)

Materiālu krājumā apkopoti 2002.g. Frankfurtē pie Mainas notikušās 24.Vācijas informācijas zinātnes un prakses biedrības (DGI) konferences materiāli. Foruma laikā notikušajās 14 sesijās iztirzāti visdažādākie ar informācijas darbu saistītie jautājumi, galveno akcentu liekot uz informācijas pakalpojumiem un zināšanu menedžmentu.

Götz, Martin. Die Berichterstattung über Bibliotheken in der Presse: Eine computunterstützte Inhaltsanalyse / Martin Götz. – Berlin : Logos, 2000. – 156 S. + diskete. – ISBN 3-89722-549-2. (Z023)

Grāmatā, kas saucas “Ziņojumu sniegšana par bibliotēkām presē”, runāts par bibliotekāra imidžu sabierībā – tā cilvēcisko uztveri, stereotipiem un klišejām. Aplūkots arī pašas bibliotēkas prestižs, kā arī visu šo jēdzienu atspoguļojums presē, tātad, bibliotēku publicitātes darba sastāvdaļas.

Gutachtensammlung zum Bibliotheksrecht. – Wiesbaden : Harrassowitz, 2002. – 618 S. – ISBN 3-447-04541-8. (Z02:34)

Vācijas Bibliotekāru apvienības (BDB) apjomīgajā materiālu krājumā par bibliotēku likumdošanu vairākās lielās apakšnodaļās, kuras atbilst bibliotekārā darba pamatvirzieniem, apkopoti ļoti daudzveidīgi materiāli. Varam iepazīties ar vācu bibliotekāru pieredzi gan pašu likumdošanas aktu sastādīšanā, gan arī izlasīt visdažādākos viedokļus, slēdzienus, ieteikumus un rekomendācijas likumdošanas jomā.

Jele, Harald. Informationstechnologien in Bibliotheken / Harald Jele. – München : R. Oldenbourg Verlag, 2001. – 132 S. – ISBN 3-486-25818-4. (Z02:62)

Izdevums veltīts informācijas tehnoloģiju pielietojumam bibliotēkās. Atsevišķās grāmatas nodaļās samērā vienkāršotā, lasītājiem viegli uztveramā valodā runāts par internetu, intranetu u.c. lokālajiem tīkliem, bibliogrāfiskajām datu bāzēm, pilnu tekstu datu bāzēm, dažādu informācijas sistēmu pielietošanas iespējām.

Lobbyarbeit für Bibliotheken: Politisch denken – strategisch handeln / Hrsg. U. Wimmer. – Berlin : Ehemaliges Deutsches Bibliotheksinstitut, 2000. – 82 S. – (dbi-materialien; 196). – ISBN 3-87068-996-X. (Z023)

Grāmatas autori – pieredzējuši praktiski strādājoši vācu bibliotekāri – daudzpusīgi analizējuši nozīmīgu bibliotēku menedžmenta sastāvdaļu – uz sabiedrisko attiecību un publicitātes darba bāzes veidotu bibliotēkas interešu lobēšanu, no kuras nav nodalāmas arī tādas kategorijas kā “ētika”, “politika”, “komunikācijas”.

Morris, Beryl. Erste Schritte im Management / Beryl Morris. – Berlin : Deutsches Bibliotheksinstitut, 1999. – 188 S. – (dbi-materialien; 191). – ISBN 3-87068-991-9. (Z025)

Grāmata tulkota vāciski no britu oriģinālizdevuma un ietverta sērijā “Palīgs darbā speciālajām bibliotēkām”. Tā sniedz diezgan vispusīgu bibliotēku pārvaldības teorijas un pamatvirzienu izklāstu, kurš sagrupēts vairākās nodaļās – personāla vadība, komandu menedžments, bibliotekāro pakalpojumu kvalitāte, rezultātu novērtējums.

Z lasītavā pieejams arī 1996.g. izdotais grāmatas izdevums angļu valodā *First steps in management*.

Nelles, Alexandra. Total Quality Management in wissenschaftlichen Bibliotheken: Eine Einführung in das Qualitätsmanagement / Alexandra Nelles. – Frankfurt am Main : Peter Lang, 2000. – 135 S. – ISBN 3-631-35942-X. (Z025)

Vācijas informācijas darba speciāliste A.Nelles savā pētījumā izskaidro bibliotēku un informācijas darba speciālistiem jādzienu “visaptverošas kvalitātes menedžments” un pamato tā vietu un nozīmīgumu kopējā bibliotēkas pārvaldības sistēmā, kā arī apskata tā praktiskas ieviešanas problēmas saistībā ar standartu ISO 9000.

Politik für Bibliotheken: Die Bundesvereinigung Deutscher Bibliotheksverbände (BDB) im Gespräch / Hrsg. G.Ruppelt. – München : K.G.Saur, 2000. – 208 S. – ISBN 3-598-11436-2. (Z02(4/9))

Kā liecina jau pats grāmatas nosaukums, tajā apskatīti dažādi Vācijas Bibliotekāru Apvienībai (BDB) aktuāli darba jautājumi, piemēram:

- publicitātes darbs,
- profesionālo organizāciju starptautiskā sadarbība,
- Eiropas nacionālās bibliotēkas,
- autortiesības,
- bibliotekāra profesija šīs specialitātes studentu skatījumā.

Grāmatā ievietots arī vispārīgs pārskats par Vācijas Bibliotekāru Apvienību, kā arī intervijas ar ievērojamiem bibliotēku nozares speciālistiem Elmāru Mitleru un Birgitu Dankerti.

Wiesenmüller, Heidrun. Das Konzept der “Virtuellen Bibliothek” im deutschen Bibliothekswesen der 1990er Jahre / Heidrun Wiesenmüller. - Köln : Greven, 2000. – 139+3 S. – ISBN 3-7743-0580-3. (Z02:62)

Grāmatā apkopoti tās nosaukumam atbilstoša pētījuma rezultāti. Vairākās nodaļās analizēta “virtuālās bibliotēkas” un tai radniecīgu jēdzienu koncepcija, kā arī šo jēdzienu evolūcija pārējo ar automatizāciju saistīto bibliotekārā darba procesu kontekstā Vācijā pagājušā gadsimta pēdējā desmitgadē.

Вуль В. Электронные издания / В.Вуль. – Санкт-Петербург, 2003. – 553 с. – ISBN 5-94157-047-3. (Z025.3 (el.publ.))

Grāmatā skatīts viss problēmu kopums, saistīts ar elektronisko un multimēdiu izdevumu radīšanu, attēlojumu datorā un praktisko izmantošanu. Aplūkota šo izdevumu vieta

mūsdienu mēdiņu industrijā. Raksturotas specializētas programmas elektronisko un multimēdiņu izdevumu veidošanai (MS FrontPage, Macromedia, Direcor, DreamWeaver un Flash, kā arī 3dx max). Grāmatā iekļautas nodaļas, saistītas ar elektronisko izdevumu publicēšanu un glabāšanu ar datu bāzu palīdzību, kā arī elektronisko dokumentu ilgstošu glabāšanu. Visu nodaļu beigās ievietoti jautājumi pašpārbaudei, vairākas nodaļas beidzas ar praktiskiem uzdevumiem, kuru izpilde veicina apgūto zināšanu nostiprināšanu praksē.

Калинин С.Ю. Как правильно оформить выходные сведения издания / С.Ю.Калинин. – Москва : Экономистъ, 2003. – 219 с. – ISBN 5-98118-020-X. (Z002.2)

Izdevumā izskaidroti grāmatu, nošizdevumu, kartogrāfisko izdevumu, attēlizdevumu, periodisko un turpinājumizdevumu, elektronisko izdevumu izdošanas ziņu uzrādīšanas un noformēšanas noteikumi, kā arī vāka un iesējuma noformēšana. Galveno izdevējdarbības standartu izklāsts ilustrēts ar piemēriem.

Книга в культуре Возрождения. – Москва : Наука, 2002. – 271 с. – ISBN 5-02-022645-9. (Z002.2(09))

Krievijas Zinātņu akadēmija piedāvā kultūras, mākslas, literatūras un citu nozaru vēsturnieku rakstu krājumu par grāmatas lomu Eiropas sabiedriskajā, politiskajā, reliģiskajā un kultūras dzīvē XV-XVII gs. Visi raksti sagrupēti 3 pamatnodaļās: grāmata kā kultūras fenomens; renesanses bibliotēkas; grāmatiespiešana renesanses laikmetā.

Кушнарченко Н.Н. Документоведение / Н.Н.Кушнарченко. – Киев : Знання, 2003. – 459 с. – ISBN 966-620-172-0. (Z002.2)

Mācību grāmatas struktūra atbilst «Dokumentoloģijas» kursam augstākajās mācību iestādēs. Iekļauti teorētiski, metodiski, organizatoriski un praktiski jautājumi: dokumentu klasifikācija, dokumentu veidu un tipu raksturojums, izdevumā ietverti kontroles jautājumi un praktiskie uzdevumi.

Небумажные носители информации в библиотеке: Материалы всероссийского обучающего семинара 19-21 окт. 1999.г. – Санкт-Петербург : РНБ, 2000. – 72 с. – ISBN 5-8192-0068-3. (Z025.8)

Izdevumā iekļauti referāti un lekcijas, kas nolasītas mācību seminārā 1999.g. par audio un videomateriālu, plēves, elektronisko dokumentu, mikroformu saglabāšanu no fiziskā, ķīmiskā, bioloģiskā aspekta, kā arī dokumentu izmantošana un ar to saistītās problēmas.

Осетрова Н.В. Книга и электронные средства в образовании / Н.В.Осетрова, А.И.Смирнов, А.В.Осин. – Москва : Издательский сервис, 2003. – 143 с. – ISBN 5-94010-190-9. (Z002.2)

Mācību grāmatu izdošana aplūkota kā viena no prioritātēm vispārējās izglītības sistēmas modernizācijā. Raksturota ne tikai mācību grāmata, bet arī elektronisko izdevumu un

resursu izveide un izmantošana mācību mērķiem, vispārizglītojošo iestāžu bibliotēku krājumu komplektēšana ar mācību grāmatām un mācību līdzekļiem, kā arī speciālās un metodiskās literatūras nepieciešamība skolotājiem.

Противодействие появлению и пресечение распространения контрафактной продукции в книгоиздании. – Москва : Весь мир, 2002. – ISBN 5-7777-0206-6. (Z002.2)

Izdevums veltīts cīņai ar «pirātisko» grāmatu produkciju Krievijas tirgū. Izdevuma autori ir vadošo izdevniecību darbinieki, Krievijas iekšlietu ministrijas un Autortiesību turētāju asociācijas speciālisti. Galvenās aplūkotās tēmas – izdevējdarbības tiesiskā regulēšana, poligrāfijas darbības regulēšana, grāmatas izdošanas ziņas, izplatītākie autortiesību pārkāpumi, cīņa ar ekonomiskajiem pārkāpumiem un intelektuālā īpašuma aizsardzība. Pielikumos iekļauti izvilkumi no Krievijas likumdošanas aktiem – Likuma par autortiesībām un blakustiesībām, Civilt kodeksa, Kriminālkodeksa, Administratīvo tiesību pārkāpumu kodeksa, kā arī līgumu paraugi autortiesību līgumam un līgumam ar tipogrāfiju.

Романенко В.Н. Сетевой информационный поиск / В.Н.Романенко, Г.В.Никитина. – Санкт-Петербург : Профессия, 2003. – 285 с. – ISBN 5-93913-044-5. (Z025.5)

Praktiskajā materiālā aplūkotas informācijas un dokumentu meklēšanas iespējas internetā. Atsevišķa nodaļa veltīta informācijas meklēšanai bibliotēku elektroniskajos katalogos.

Стандарты по библиотечно-информационной деятельности. – Санкт-Петербург : Профессия, 2003. – ISBN 5-93913-057-7. (Z02:006)

Krājumā iekļauti bibliotēku, informācijas, izdevniecību un arhīvu darbā lietotu 30 standartu pilni teksti.

Суслова И.М. Библиотека в системе некоммерческого маркетинга / И.М.Суслова. – Москва : Профиздат, 2003. – 159 с. - ISBN 5-88283-074-5. (Z025.11)

Grāmata par nekomerciālā mārketinga teorijas un metodikas piemērošanu bibliotēkārājā darbībā paredzēta bibliotēku vadošiem darbiniekiem, pasniedzējiem, studentiem un praktiķiem.

Sast. Ilze Pētersone
LNB BAI Z lasītava
Tērbatas iela 75, Rīga
Tel. 7312808, fakss 7312807
e-pasts: ilzepe@lnb.lv
zlasitava@lnb.lv